

Råmelkstabletter og vond hals

Vond og sår hals opplever de fleste fra tid til annen, og ofte i forbindelse med forkjølelse, influensa og halsinfeksjoner. Smertene i halsen kan være betydelige, men hvilken effekt har råmelkstabletter?

Hvorfor får man vondt i halsen?

Når virus eller bakterier irriterer slimhinnene i halsen og svelget, blir man rød og sår i halsen. Slimhinnene hovner litt opp, og det kan bli vondt å svelge. Det finnes mange årsaker til vond hals, men i de fleste tilfellene der halsondet skyldes bakterie- eller virusinfeksjoner klarer kroppen å ordne opp selv uten medisinsk behandling.

Hva med antibiotika?

I utgangspunktet er det bare halsinfeksjoner forårsaket av en type bakterier som kalles gruppe A-streptokokker som skal behandles med antibiotika. Antibiotika har liten eller ingen effekt på de om lag 65 - 70 % av halsinfeksjonene som ikke er forårsaket av denne typen bakterier. Legen tar derfor en prøve fra halsen for å finne ut om man har en halsinfeksjon som bør behandles med antibiotika.

I Norge er legene forsiktige med å skrive ut antibiotika fordi man er redd for en uheldig effekt som kalles resistensutvikling. Antibiotika tar knekken på bakterier, men når en bakterie har blitt resistent betyr det at mange typer antibiotika ikke lenger virker på den. Da vil man som pasient kunne oppleve å ikke bli frisk selv om man tar en antibiotikakur. Jo flere som tar antibiotika uten

at det er behov for det, jo større er sjansen for at enkelte bakterier blir ufølsomme for antibiotika.

Hvorfor råmelkstabletter?

Man kan som nevnt oppleve betydelig smerte og ubehag ved alle typer halsinfeksjoner. Det ville derfor være nyttig å finne frem til en behandling som kan lindre eller forkorte forløpet ved halsinfeksjoner som ikke kan behandles med antibiotika.

Råmelkstabletter inneholder noe som kalles IgA. Dette er et såkalt antistoff som finnes i det normale immunforsvaret hos mennesker. Man tror at IgA virker på slimhinnene i halsen ved å forsterke immunforsvaret og forhindre at virus og bakterier fester seg og forårsaker sykdom.

Det finnes to typer råmelkstabletter på det norske markedet. Disse inneholder litt forskjellig mengde antistoffer. (IgA)

Virker råmelkstabletter?

I en norsk studie ble 148 rekrutter fra fem militærleirer med i en undersøkelse som skulle kartlegge om råmelkstabletter kunne lindre symptomer fra halsen eller forkorte sykdommen. Rekruttene ble delt i tre grupper, der to av gruppene fikk råmelkstabletter og en gruppe fikk placebo. (piller som ikke inneholder medisin, i dette tilfellet IgA) Ingen av pasientene hadde halsonde forårsaket av bakterien streptokokk gruppe A.

I alle de tre gruppene var det en smertereduksjon på ca. 50 % etter seks dager, men det var ingen nevneverdig forskjeller mellom gruppene. Det var heller ingen forskjell når det gjaldt antall dager fra sykdomsutbrudd til pasienten følte seg helt frisk.

I denne studien ble det med andre ord ikke funnet noen effekt av råmelkstabletter på halssmerter eller sykdomsfølelse hos personer med halsinfeksjon.

Kilde: Tidsskr Nor Lægeforen; 124: 3187-90